

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о предметима од драгоцених метала садржан је у члану 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), којим се утврђује да Република Србија, уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА О ПРЕДМЕТИМА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

Област предмета од драгоцених метала до сада је била уређена Законом о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16) и подзаконским актима донетим на основу тог закона.

Један од разлога за доношење новог Закона о предметима од драгоцених метала садржан је у потреби усклађивања важећег закона са одредбама Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 - др.закон и 95/18). С тим у вези, у делу надзора над предметима од драгоцених метала који обухвата и надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача предмета од драгоцених метала, Нацртом закона је предвиђено да тај надзор врши Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција), и то у складу са прописима којима се уређује тржишни и инспекцијски надзор. У погледу услова које мора да испуњава инспектор, као и у погледу поседовања службене легитимације инспектора, Нацртом закона се врши упућивање на закон којим се уређује инспекцијски надзор. Такође, Нацртом закона се врши даље усклађивање са одредбама Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 98/18 - аутентично тумачење).

Доношењем новог Закона о предметима од драгоцених метала извршава се обавеза утврђена тачком 48.1.1 Акционог плана за спровођење препорука из Процене ризика за прање новца и Процене ризика за финансирање тероризма, који је саставни део закључка Владе РС („Службени гласник РС”, број 55 од 16. јула 2018. године – у даљем тексту: АП), која се односи на неопходност прецизирања и разграничења надлежности у делу надзора контроле производње, промета, откупа и вођења евиденције предмета од драгоцених метала.

У циљу извршења наведене обавезе, односно прецизирања надлежности у делу надзора контроле откупа предмета од драгоцених метала, Нацртом закона су дорађене одредбе које се односе на откуп употребљаваних предмета од драгоцених метала, уведен је нови појам: „откупљивач” предмета од драгоцених метала, вођење регистра откупљивача Нацртом закона је предвиђено као нови посао Дирекције, а надзор над откупом предмета врше тржишни инспектори.

Наиме, важећим законом је прописано да откуп употребљаваних предмета од драгоцених метала могу да врше само привредни субјекти који су регистровани у АПР-у за обављање делатности производње предмета, који су испунили прописане услове и којима је Дирекција издала решење о знаку произвођача предмета од драгоцених метала, тј. произвођачи предмета. Међутим, у пракси се показало да откуп употребљаваних предмета од драгоцених метала, поред златарских радњи, врше и субјекти попут мењачница, фризерских салона и сл. који су такође испунили прописане услове и добили од Дирекције решење о знаку произвођача, а заправо се ради о

„фиктивним произвођачима” који никада нису производили, већ су се само бавили откупом употребљаваних предмета.

С тим у вези, Нацртом закона је предвиђено да откуп употребљаваних предмета може да врши само привредни субјект који је регистрован у АПР-у и који је регистрован у Дирекцији, као откупљивач. За разлику од важећег закона, Нацртом закона се успоставља другачији концепт који не подразумева прописивање услова за субјекте који обављају откуп, већ је акценат на јачању активности надзора над тим субјектима. Нацртом закона се уводи јасно разликовање и разграничење произвођача од откупљивача и у циљу решења проблема тзв. „фиктивних произвођача” предмета од драгоцених метала, успоставља се јавни регистар откупљивача који ће да води Дирекција. Произвођачи ће моћи да врше откуп предмета, ради обезбеђивања сировине за свој рад, али уз услов да се региструју код Дирекције, као откупљивачи. Обавезан упис у регистар откупљивача је неопходан и за оне произвођаче који желе да се баве откупом, из разлога што ће надзор над произвођачима, као и по важећем закону, вршити Дирекција, док ће надзор над откупљивачима вршити тржишни инспектори. Оваквим решењем олакшаће се, с једне стране рад инспекције, а са друге стране, онемогућиће се произвођач да приликом надзора, нпр. негира да је искористио своје право да се бави откупом и да самим тим не води прописану евиденцију о откупљеним предметима.

С тим у вези, новина су и одредбе у складу са којима се откуп може вршити само на регистрованом откупном месту које мора бити обележено таблом (налепницом) која садржи податке из регистра откупљивача. На овај начин се, транспарентно, на сваком откупном месту, и инспекцији и лицу које жели да прода употребљавани предмет даје до знања да је откуп у том објекту легалан.

Новина су и одредбе којима се прописује обавеза откупљивача да приликом откупа употребљаваних предмета или њихових делова, лицу које продаје предмет, изда исправу-откупни лист о откупу предмета од драгоцених метала, који садржи прописане податке, између осталог, податке о лицу које је продало предмет, врсти предмета, врсти самог драгоценог метала, степену финоће, као и о маси и вредности откупљеног предмета. Откупљивач је у обавези да чува копије издатих откупних листова, као и да води евиденцију о извршеном промету у складу са прописима којима се уређује евиденција промета у трговини.

У области надзора, Нацртом закона се врши јасно дефинисање и разграничење належности инспекција, чиме се доприноси већој сигурности свих учесника на тржишту и заштити јавног интереса. Наиме, новина која се уводи Нацртом закона огледа се у измештању надлежности за вршење надзора над привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала (откупљивачи), који више неће вршити Дирекција, већ тржишни инспектори, уз задржавање надлежности тржишне инспекције за вршење надзора над прометом предмета. Надзор над самим предметима од драгоцених метала који обухвата и надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача предмета, као и по важећем закону, остаје у надлежности Дирекције. Тржишна инспекција ће надзор обављати у складу са Нацртом закона, као и прописима којима се уређује евиденција промета у трговини и тржишни надзор, док ће Дирекција обављати надзор у складу са прописима којима се уређује тржишни и инспекцијски надзор.

Даље, Нацртом закона је из обухвата закона на јасан начин искључено инвестиционо злато, дефинисано у смислу прописа којим је уређен ПДВ, с обзиром да се ради о специфичној врсти штедње, односно новца.

Такође, будући да у периоду од 2011. године, када је донет важећи закон, до данас, није било интересовања ни захтева за овлашћивање тела која би, поред Дирекције, обављала послове испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура, Нацрт закона више не садржи одредбе

о овлашћивању тела. Такође, укинута је орочавање знака произвођача који у складу са важећим законом важи 10 година. Новину у Нацрту закона представља и одредба о ванредном испитивању финоће предмета, чиме се сваком заинтересованом лицу у случају сумње у степен финоће предмета, омогућава да тај предмет испита у Дирекцији, као и одредба која се односи на клаузулу о узајамном признавању, коју, због захтева приступања ЕУ, треба да садрже сви нехармонизовани технички прописи у Републици Србији.

Нацртом закона унапређена је терминологија у овој области. Будући да је реч о техничком пропису, Нацрт закона у свом називу више не садржи реч „контрола” предмета од драгоцених метала. Неки појмови су прецизније дефинисани (предмет од драгоценог метала), појам „привредни субјект” усклађен је са Законом о привредним друштвима, а појмови из важећег закона „полупроизвод, полука, одливци, грануле” додатно су усклађени са наименовањем робе из Царинске тарифе.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона дефинисан је предмет уређења.

Чланом 2. Нацрта закона дефинисани су изузеци од примене закона. Прописано је да се овај закон не примењује на предмете од драгоцених метала који су намењени извозу; на предмете који су превучени емајлом, драгим каменом, бисером или другим неметалним материјалом; који се производе или привремено увозе као узорци за изложбе и сајмове и нису намењени за стављање на тржиште; предмете од других метала превучени драгоценим металом; предмете који су старије производње и који имају научну, историјску или културну вредност, као и на перца за налив-пера, као и на предмете или делове предмета који се употребљавају за медицинске, стоматолошке, ветеринарске, научне и индустријске сврхе. Такође, имајући у виду да је на тржишту Републике Србије све присутнија појава инвестиционог злата, које је по својој природи специфична врста штедње, односно новца, Нацртом закона је јасно искључена примена овог закона на инвестиционо злато дефинисано у смислу закона којим се уређује порез на додату вредност, и додатно, искључена је примена овог закона и на инвестиционо сребро, платину и паладијум.

Чланом 3. Нацрта закона дефинише се значење кључних појмова који се користе за потребе овог закона. Нацртом закона су неки појмови (предмет од драгоценог метала) прецизније дефинисани. Код неких појмова је извршено усклађивање са важећом регулативом (нпр. појам „полупроизвод”) је усклађен са номенклатуром из Царинске тарифе; појам „привредни субјект” усклађен је са Законом о привредним друштвима. Такође, Нацртом закона се по први пут дефинише појам „откупљивача” предмета од драгоцених метала, и уводи се Регистар откупљивача, који је јавни регистар који води Дирекција и објављује га на својој интернет страници.

Чланом 4. Нацрта закона прописано је да се предмет од драгоцених метала може ставити на тржиште ако је усаглашен са прописаним захтевима, ако је његова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означен и жигосан у складу са овим законом, односно ако га прати прописана документација.

Чланом 5. Нацрта закона дефинисани су послови које у области предмета од драгоцених метала обавља Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту:

Дирекција), а то су: одређује решењем знак произвођача, увозника, или заступника; води евиденцију знакова произвођача, увозника, или заступника, као и регистар откупљивача; Важно је истаћи да је вођење регистра откупљивача Нацртом закона успостављен као нов посао Дирекције. Такође, Дирекција врши испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала; врши испитивање драгоцених метала и њихових легура; врши надзор у области предмета од драгоцених метала; сарађује са надлежним инспекцијским органима и пружа стручну помоћ из области предмета од драгоцених метала; припрема стручне основе за израду нацрта прописа из области предмета од драгоцених метала; одлучује у управним поступцима из области предмета од драгоцених метала; представља Републику Србију у међународним и регионалним организацијама и успоставља сарадњу у области предмета од драгоцених метала, и обавља и друге послове из области предмета од драгоцених метала, у складу са законом. Дирекција издаје гласило у коме се објављују решења која Дирекција доноси у складу са овим законом.

Чланом 6. Нацрта закона прописано је да предмети од драгоцених метала (у даљем тексту: предмети) морају испуњавати техничке захтеве у погледу једног од прописаних степена финоће. За предмете од платине прописана су три степена финоће, и то: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 900 хиљадитих делова (900/1000) и III степен финоће 850 хиљадитих делова (850/1000). За предмете од злата прописана су четири степена финоће, и то: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 840 хиљадитих делова (840/1000); III степен финоће 750 хиљадитих делова (750/1000) и IV степен финоће 585 хиљадитих делова (585/1000). За предмете од паладијума прописана су два степена финоће: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000) и II степен финоће 500 хиљадитих делова (500/1000), а за предмете од сребра прописана су три степена финоће, како следи: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 925 хиљадитих делова (925/1000) и III степен финоће 800 хиљадитих делова (800/1000). Поред прописаних степена финоће предмети могу имати и финоћу 999 хиљадитих делова (999/1000). За предмете од злата (златници, спомен-плакете и сл) прописано је да изузетно од прописаних степена финоће, могу имати финоћу 900 хиљадитих делова (900/1000). Они предмети који су израђени од легуре драгоценог метала чија је финоћа нижа од најмањег прописаног степена финоће, не сматрају се предметима од драгоценог метала у смислу овог закона. Поред захтева за степен финоће, предмети морају испуњавати и захтеве који се односе на степен финоће средстава за лемљење, превлаку од другог драгоценог метала, делове од недрагоцених метала, уколико их предмет садржи, као и друге захтеве у погледу њихове израде. Министар надлежан за предмете од драгоцених метала (у даљем тексту: министар) ближе прописује те захтеве.

Чланом 7. Нацрта закона прописано је да предмети који имају финоћу већу од финоће прописане за одређени степен, а мању од наредног вишег степена, сматрају се предметима који имају финоћу тог нижег степена, без негативних одступања.

Чланом 8. Нацрта закона прописано је да предмети чији су саставни делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима нису уочљиве границе или разлике, имати ознаку финоће драгоценог метала који је саставни део легуре и који је најмање драгоцен. Предмети чији су саставни делови израђени од легура истог драгоценог метала али различитих степена финоће међу којима нису уочљиве границе или разлике, имаће ознаку финоће саставног дела чији је степен финоће најнижи. На предметима чији су саставни делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима је граница јасно уочљива, означавање финоће обавезно је на делу направљеном од легуре драгоценог метала који је најмање драгоцен, а остали саставни

делови тог предмета не морају бити обележени, али ако се обележавају, обележавају се ознаком финоће коју има легура драгоценог метала од кога је тај део направљен. Такође, предмети који се састоје од делова драгоцених метала и од делова других материјала носиће ознаку финоће на делу израђеном од драгоценог метала, а делови од недрагоцених метала, који су саставни део предмета, морају бити означени ознаком МЕТАЛ, МЕТ или М, у зависности од његове величине.

Чланом 9. Нацрта закона прописано је да је произвођач предмета дужан да предмете које произведе,значи својим знаком произвођача и ознаком финоће. Поред знака произвођача и ознаке финоће произвођач може предмете означити и знаком који је заштићен у складу са прописима којима се уређују жигови, о чему Дирекцији прилаже доказ. Ознака финоће мора по бројчаној вредности да одговара једном од степена финоће прописаних у члану 6. Осим знаком произвођача и ознаком финоће који су одређени у складу са овим законом, као и знаком који је заштићен у складу са прописима којима се уређују жигови, произвођач не може предмете означавати другим знацима или ознакама. Министар прописује садржину, облик и димензије знака произвођача, увозника, или заступника и ознаке финоће, начин на који се предмети означавају, опрему и изглед радних просторија које морају да поседују произвођачи предмета, као и садржину и образац захтева за добијање знака произвођача.

Чланом 10. Нацрта закона прописано је да се знак произвођача одређује решењем које на захтев произвођача доноси Дирекција, као и да тај знак мора бити евидентиран код Дирекције. Након добијања решења о одређивању знака произвођача, произвођач је дужан да Дирекцији достави матрицу знака произвођача, као и знак произвођача ради узимања отиска. Матрице знака произвођача и отисак жига тог знака чувају се у Дирекцији. Овим чланом прописана је и обавеза произвођача да обавести Дирекцију о свим променама у вези са пословањем или седиштем, односно о свим променама у његовим организационим јединицама, као и о обустави пословања у року од 30 дана од дана настанка промене или прекида обављања делатности. Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Чланом 11. Нацрта закона прописани су случајеви у којима Дирекција може решењем укинути решење о одређивању знака произвођача, а то су: ако се утврди да произвођач предмета више не испуњава прописане услове; ако је произвођач односно одговорно лице код произвођача извршило кривично дело фалсификовања знакова за означавање предмета за које је правоснажно осуђен, као и ако произвођач предмета трајно престане да обавља регистровану делатност која се односи на производњу предмета од драгоцених метала или привремено дуже од 6 месеци од дана привременог прекида обављања делатности. Против решења којим је Дирекција укинула решење о знаку произвођача може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Жалба на решење не одлаже његово извршење, а решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. Знак произвођача за који је укинуто решење о знаку произвођача не може се употребљавати. Произвођач коме је укинуто решење о одређивању знака произвођача из разлога што је утврђено да више не испуњава прописане услове или из разлога што је произвођач односно одговорно лице код произвођача извршило кривично дело фалсификовања знакова за означавање предмета за које је правоснажно осуђен, не може поднети нови захтев за одређивање знака произвођача у року од шест месеци од дана пријема решења о укидању решења о

знаку произвођача и дужан је да знак произвођача достави Дирекцији ради уништења у року од 15 дана од дана пријема решења о укидању решења о знаку произвођача. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о укидању решења о одређивању знака произвођача примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Члан 12. Нацрта закона прописује да Дирекција може издати решење о знаку произвођача и члановима удружења примењених уметника који израђују уметничке предмете, под условима и на начин под којима се то решење издаје произвођачима предмета. Уз захтев за издавање решења подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси, а одредбе овог закона које се односе на произвођаче предмета примењују се и на чланове удружења примењених уметника који израђују уметничке предмете.

Чланом 13. Нацрта закона прописано је да је увозник или заступник, пре стављања предмета на тржиште, дужан да означи предмете страног произвођача својим знаком, односно знаком увозника или знаком заступника. Уколико предмети страног произвођача немају ознаку финоће или та ознака не одговара бројчаној вредности степена финоће у смислу члана 6. овог закона, увозник, или заступник је дужан да те предмете означи ознаком финоће у складу са овим законом. Такође, знак увозника или заступника не ставља се на предмет из увоза који прати сертификат или друга исправа којом се гарантује и потврђује степен финоће предмета.

Чланом 14. Нацрта закона прописано је да се одредбе чл. 8. до 12. овог закона које односе на обавезе прозвођача сходно примењују и на увозника или заступника.

Чланом 15. Нацрта закона прописана је обавеза произвођача да, пре стављања предмета на тржиште, предмет достави на испитивање и жигосање, ради утврђивања његове усаглашености са прописаним захтевима. Такође, увозник или заступник обезбеђује утврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима подношењем тог предмета на испитивање и жигосање. Увозник, односно заступник је дужан да уз захтев за жигосање предмета из увоза достави Дирекцији и царинску декларацију предмета која се односи на царински поступак пуштања робе у слободан промет. Привредни субјект ставља на тржиште само предмете од драгоцених метала који су усаглашени са прописаним захтевима. Под жигосањем, за предмете из увоза које прате одговарајући сертификати односно друге исправе којима се гарантује и потврђује степен финоће предмета, сматраће се издавање уверења о потврђивању степена финоће предмета. Новина у Нацрту закона је могућност да у случају сумње у степен финоће предмета, заинтересовано лице може тражити од Дирекције ванредно испитивање финоће предмета од драгоценог метала и издавање извештаја о извршеном испитивању. Трошкове ванредног прегледа степена финоће сноси подносилац захтева. Овим чланом прописано је и да министар ближе прописује врсте, облике, изглед и начин израде државних жигова.

Чланом 16. Нацрта закона је прописано да обавези испитивања и жигосања не подлежу предмети од платине, злата и паладијума масе до 1 g и предмети од сребра масе до 3 g, као и делови, односно некомплетни предмети. Додатно, за предмете од платине, злата и паладијума масе до 0,5 g и предмете од сребра масе до 1 g, као и делове, односно некомплетне предмете, прописано је да не постоји обавеза означавања, испитивања и жигосања.

Чланом 17. Нацрта закона прописано је да испитивање, односно жигосање предмета обавља Дирекција. Министар прописује начин испитивања и жигосања

предмета, испитивања драгоцених метала и њихових легура, садржину и образац захтева за испитивање, односно жигосање предмета, образац извештаја о резултатима извршеног испитивања драгоцених метала и њихових легура, као и опрему за испитивање и жигосање предмета, списак предмета који се жигошу и место на које се државни жиг утискује.

Чланом 18. Нацрта закона прописано је да се при подношењу предмета на испитивање и жигосање, подноси писани захтев, који нарочито садржи врсту, број и масу предмета, легуру драгоценог метала од које је предмет израђен, као и њену финоћу. У случају када Дирекција испитивањем утврди да је предмет у сагласности са ознаком финоће, као и да испуњава и друге прописане захтеве извршиће жигосање тог предмета. У случају када Дирекција испитивањем утврди да предмет није у сагласности са ознаком финоће или да не испуњава друге прописане захтеве, донеће решење о одбијању захтева, и такав предмет ће учинити неподобним за стављање на тржиште. Када Дирекција не може са сигурношћу да утврди да ли предмет испуњава прописане захтеве, испитаће тај предмет на начин који може захтевати његово оштећење, односно уништење уз сагласност подносиоца захтева. Уколико подносилац захтева не да сагласност да се предмет испита на начин који може довести до оштећења, односно уништења тог предмета, Дирекција ће донети решење о одбијању захтева. Ако се приликом вршења надзора над предметима од драгоцених метала утврди да је подносилац захтева из става б. овог члана, коме је Дирекција издала решење о знаку произвођача, односно решење о знаку увозника или заступника, ставио на тржиште предмете који не испуњавају захтеве прописане овим законом, Дирекција ће донети решење о укидању тог решења. Против решења о одбијању захтева за испитивање и жигосање, као и против решења о укидању решења произвођач може изјавити жалбу министру у року од 15 дана од дана достављања решења. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. Уз жалбу на решење Дирекције подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о укидању решења о одређивању знака произвођача примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Члан 19. Нацрта закона прописује да се предмети од драгоцених метала испитују и жигошу у службеним просторијама Дирекције, као и да се изузетно, на захтев произвођача, увозника или заступника, предмети могу, испитивати и жигосати и у њиховим пословним просторијама ако су испуњени прописани услови за одговарајуће радне просторије и опрему за испитивање и жигосање. Испуњеност услова утврђује Дирекција, решењем, које доноси директор Дирекције на период од пет година. Уз захтев се подноси доказ о плаћеној републичкој административној такси. Против решења Дирекције може се изјавити жалба министру, у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења из става 3. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Уз захтев за утврђивање испуњености услова подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси. Министар прописује услове које морају испуњавати радне просторије и опрема за испитивање и жигосање предмета.

Члан 20. Нацрта закона прописано је да се после извршеног жигосања предмету не смеју додавати делови од драгоцених или других метала, као ни други материјали који се не могу распознати. Ако жигосани предмет од драгоценог метала буде измењен или прерађен тако да му се промени степен финоће, мора се поново поднети на испитивање и жигосање. Забрањено је преношење утиснутог жига на други предмет.

Члан 21. Нацрта закона прописује да се обавеза жигосања предмета на начин из

члана 15. овог закона не односи на произвођача који за предмет од драгоценог метала има прописану документацију. Такав произвођач дужан је да од Дирекције, за предмет за који има прописану документацију прибави доказ о степену финоће и састава легуре драгоценог метала од које је израдио предмет, а усаглашеност предмета са прописаним захтевима потврђује означавањем предмета својим знаком произвођача и ознаком финоће. Произвођач је дужан да прописану документацију чува трајно и да води евиденцију о израђеним предметима од легуре за коју има доказ о степену финоће и састава. Усаглашеност предмета из става 1. овог члана може се утврђивати и испитивањем и жигосањем тог предмета. Министар прописује начин утврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације, као и садржину те документације.

Члан 22. Нацрта закона садржи нове одредбе које се односе на откуп и откупљиваче и прописује да откуп употребљаваних предмета или њихових делова од драгоцених метала може да врши само откупљивач, на регистрованом откупном месту, које мора бити обележено таблом (налепницом), са подацима из регистра откупљивача. Откупљивач је дужан да приликом откупа предмета или њихових делова издаје исправу-откупни лист о откупу предмета од драгоцених метала са прописаним садржајем. Копије свих издатих исправа-откупних листова морају се чувати на откупном месту у складу са прописима о рачуноводству, а евиденцију о извршеном промету откупљивач је дужан да води на откупном месту у складу са прописима којима се уређује евиденција промета у трговини.

Члан 23. Нацрта закона прописује да Дирекција води евиденцију знакова произвођача, увозника и заступника, чија је садржина прописана овим чланом. Новина је да Дирекција води регистар откупљивача, чија је садржина такође прописана овим чланом. Упис у регистар откупљивача врши се на захтев лица које тражи упис у тај регистар и подносилац захтева може да започне обављање откупа тек даном уписа у регистар. Решење о упису у Регистар откупљивача доноси Дирекција. Против решења о упису у регистар може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор, а на питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о упису у регистар примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Откупљивач је у обавези да обавести Дирекцију о свим променама података из регистра откупљивача у року од седам дана од дана настанка промене или прекида обављања делатности и брише се из регистра откупљивача на лични захтев или на основу обавештења органа тржишног надзора.

Чланом 24. Нацрта закона прописано је да у Републици Србији важе инострани жигови ако су издати у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник Република Србија. Министар може признати важење иностраних жигова на предметима, ако су издати под условима који обезбеђују испуњеност захтева који су у Републици Србији прописани за те предмете. Министар ближе прописује начин признавања иностраних жигова из става 2. овог члана.

Чланом 25. Нацрта закона прописано је да у Републици Србији важе државни жигови који су издати у другој држави чланици Европске уније, држави потписници ЕФТА Споразума или Турској под условима да се примењује систем испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала који је идентичан или сличан систему испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала у Републици Србији. Изузетно од става 1. овог члана може се ограничити стављање на тржиште или повући са тржишта предмети од драгоцених метала, уколико се после спроведеног поступка из Уредбе ЕЗ бр. 764/2008, утврди да предмети од драгоцених метала не може да испуни захтеве

идентичне захтевима који су прописани овим законом. Примена сличног или идентичног система из става 1. овог члана подразумева да испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала спроводи независно тело или институција којима је држава из које се предмети од драгоцених метала увозе одредила да спроводе жигосање.

Чланом 26. Нацрта закона прописано је да се за спровођење испитивања и жигосања предмета, вршење хемијских анализа драгоцених метала, легура и предмета, испитивања опреме која служи за испитивање предмета од драгоцених метала, утврђивања испуњености услова за доношење решења о знаку произвођача, увозника, односно заступника, утврђивања испуњености услова за доношење решења о испитивању и жигосању предмета у пословним просторијама произвођача или увозника, као и за извршавање других послова у вези са испитивањем и жигосањем предмета, које спроводи Дирекција у складу са овим законом плаћају таксе. Висина тих такси иста је за страна и домаћа лица и оне се уплаћују на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.

Чланом 27. Нацрта закона прописано је да се у продајном простору произвођача, увозника, заступника или другог привредног субјекта могу налазити само предмети који су усаглашени са одредбама овог закона, који морају бити груписани, а тај део продајног простора обележен натписом о врсти и степену финоће драгоценог метала. У осталим деловима пословног простора који се налазе на истој адреси као и продајни простор, могу се наћи и предмети који су означени у складу са одредбама овог закона, али нису жигосани. Предмети из става 2. овог члана морају бити разврстани у складу са чланом 18. став 1. овог закона. Производи израђени од других метала који се у продајном простору држе заједно са предметима морају бити посебно груписани, а тај део продајног простора обележен натписом да ти производи нису од драгоценог метала.

Члан 28. Нацрта закона прописује да се у продајном простору, на видном месту, морају држати слике државних жигова; лупа помоћу које се ознаке и жигови, прописани овим законом, могу јасно видети и разликовати и која се мора ставити на располагање заинтересованим лицима; обавештење о томе да обавези жигосања не подлежу предмети од платине, злата и паладијума масе до 1 g и предмети од сребра масе до 3 g, као и обавештење о томе да обавези означавања и жигосања не подлежу предмети од платине, злата и паладијума масе до 0,5 g и предмети од сребра масе до 1 g. Произвођачи, увозници или заступници дужни су да у својим продајним просторима на видном месту држе и решење о знаку произвођача, увозника или заступника. Новина предвиђена Нацртом закона огледа се у обавези откупљивача да у свим својим откупним местима на видном месту држе решење о упису у регистар откупљивача који издаје Дирекција.

Члан 29. Нацрта закона прописује да надзор над применом закона и других прописа у области предмета врши Министарство. У циљу испуњења обавезе утврђене АП, у овом члану је извршено јасно разграничење надлежности инспекција, односно надзора који врше тржишни инспектори и надзора који врши Дирекција. С тим у вези предвиђено је да надлежност над прометом и откупом предмета врше тржишни инспектори у складу са овим законом, као и прописима којима се уређује евиденција промета у трговини и тржишни надзор, а да Дирекција врши надзор над предметима од драгоцених метала који обухвата надзор над: предметима који су стављени на тржиште и припремљени ради стављања на тржиште, у смислу испуњавања прописаних захтева; одржавањем прописаних услова код произвођача предмета којима је издато решење о знаку произвођача, увозника или заступника, као и надзор над одржавањем прописаних услова у пословним просторијама произвођача, увозника или заступника предмета у

складу са чланом 19. овог закона. Дирекција врши надзор у складу са прописима којима се уређује тржишни и инспекцијски надзор.

Чланом 30. Нацрта закона прописано је да Дирекција врши надзор преко инспектора, односно лица овлашћених за вршење надзора над предметима од драгоцених метала. У делу који се односи на услове које мора да испуњава лице да би било инспектор, као и у погледу поседовања службене легитимације инспектора извршено је додатно усклађивање са Законом о инспекцијском надзору. С тим у вези, предвиђено је да инспектор може бити лице које испуњава услове прописане законом којим се уређује инспекцијски надзор, као и да мора имати службену легитимацију у складу са тим законом. Овим чланом дефинисани су и случајеви у којима службена легитимација престаје да важи.

Члан 31. Нацрта закона предвиђа да у вршењу надзора над предметима који су стављени на тржиште, инспектор односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да: улази у просторије у којима се предмети производе и означавају, ради провере испуњености прописаних услова у погледу опреме и радних просторија; улази у све просторије које чине пословни и продајни простор произвођача, увозника, заступника и привредног субјекта, у којима се предмети стављају на тржиште ради проверавања усаглашености предмета са прописаним захтевима, као и испуњености захтева из чл. 27. и 28. ст. 1. и 2. овог закона; да улази у просторије произвођача, увозника односно заступника у којима се врши испитивање и жигосање предмета у складу са чланом 19. став 2. овог закона, ради провере испуњености прописаних услова; да изврши увид, односно наложи да му се у одређеном року стави на увид документација од значаја за надзор, коју није могао да прибави по службеној дужности и узима писмене и усмене изјаве у вези са подацима који су му потребни за састављање записника о извршеном надзору и сачињава записник.

Овим чланом прописује се и поступање самог инспектора, доношење три врсте решења у управном поступку, као и могућност вођења другостепеног управног поступка.

Чланом 32. Нацрта закона прописано је да се одредбе члана 31. овог закона сходно примењују на произвођаче из члана 21. овог закона. У вршењу надзора, инспектор односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да проверава да ли произвођач из члана 21. овог закона испуњава захтеве из тог члана.

У случају да произвођач из члана 21. овог закона учини више од два прекршаја у смислу неиспуњавања захтева из члана 21. овог закона, односно одредаба члана 15. овог закона, Дирекција доноси решење којим налаже произвођачу да потврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима може извршити искључиво испитивањем и жигосањем у просторијама Дирекције. Против решења може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Жалба не одлаже извршење решења. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор, а на питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења из става 3. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Чланом 33. Нацрта закона прописано је да уколико инспектор, односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима у току вршења надзора над предметом који је стављен на тржиште не може са сигурношћу утврдити да ли тај предмет

испуњава прописане захтеве налаже произвођачу, увознику, заступнику или другом привредном субјекту да предмет достави Дирекцији ради испитивања. Трошкове испитивања предмета сноси Дирекција ако се утврди да предмет испуњава прописане захтеве. Овим чланом прописано је и да министар прописује начин поступања са предметима у оквиру надзора над предметима и методе испитивања које се користе код надзора над тим предметима.

Чланом 34. Нацрта закона прописане су казнене одредбе.

Чланом 35. Нацрта закона прописан је рок за доношење подзаконских аката за спровођење овог закона, као и да ће се до доношења тих аката примењивати прописи донети на основу Закона о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16), уколико нису у супротности са овим законом.

Чланом 36. Нацрта закона прописано је да предмети који су испитани и жигосани до дана ступања на снагу овог закона не подлежу поновном испитивању и жигосању. Решења о знаку произвођача, увозника и заступника издата до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока важења решења.

Чланом 37. Нацрта закона прописано је да привредни субјекти који на дан ступања на снагу овог закона имају знак произвођача могу да наставе да врше откуп употребљаваних предмета и њихових делова, уколико у року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона поднесу захтев за упис у регистар откупљивача.

Чланом 38. Нацрта закона прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16), Правилник о начину вршења контроле и степену финоће златних полуфабриката за зубно-протетске предмете („Службени лист СРЈ”, број 8/95), Правилник о условима и начину давања овлашћења привредним субјектима и другим правним лицима за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура („Службени гласник РС”, број 116/13), као и Правилник о обрасцу и садржини службене легитимације лица овлашћеног за вршење надзора над предметима од драгоцених метала („Службени гласник РС”, број 35/13).

Чланом 39. Нацрта закона прописано је ступање на снагу овог закона, као и одложена примена члана 25. који се примењује даном приступања Републике Србије Европској унији.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у току 2019. године нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије, јер су иста већ опредељена Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18), на Разделу 21, Глава 21.1. Дирекција за мере и драгоцене метале, Програм 1503, Функција 130, Програмска активност 0005 Развој система контроле предмета од драгоцених метала, у износу од 20.523.000 динара.

